

УДК 346.7

СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ В УКРАЇНІ

Костянтин ШЕЙКО,

здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено сучасний стан правового забезпечення виробництва та обігу алкогольної продукції в Україні. Проведено аналіз основних нормативно-правових актів, які регулюють сферу обігу легально виготовлених алкогольних напоїв на території держави. Запропоновано поділити нормативно-правову базу на три групи відповідно до їх змісту і мети: 1) виробництво; 2) обіг та торгівля; 3) обмеження споживання, профілактика правопорушень та притягнення до відповідальності осіб, які вчинили суспільно-небезпечні діяння. Обґрунтовано доцільність внесення змін у законодавство для ефективного механізму функціонування та розвитку ринку алкогольної продукції в Україні.

Ключові слова: ринок алкоголю, алкогольна продукція, підакцизні товари, обіг, виробництво.

THE CURRENT STATE OF LEGAL REGULATION OF PRODUCTION AND TURNOVER OF ALCOHOLIC BEVERAGES IN UKRAINE

Kostiantyn SHEIKO,

Applicant at the Department of Criminology and Penitentiary Law
of Yaroslav Mudryi National Law University

SUMMARY

The article examines the current state of legal provision of production and circulation of alcoholic beverages in Ukraine. The analysis of the basic legal acts regulating the sphere of circulation of legally produced alcoholic beverages on the territory of the state is carried out. It is proposed to divide the regulatory base into three groups in accordance with their content and purpose: 1) production; 2) turnover and trade; 3) restriction of consumption, prevention of offenses and prosecution of persons who committed socially dangerous acts. The expediency of making amendments to the legislation for an effective mechanism of functioning and development of the alcohol market in Ukraine is substantiated.

Key words: alcohol market, alcohol products, excisable goods, turnover, production.

REZUMAT

Articolul examinează starea actuală a furnizării legale de producție și circulație a băuturilor alcoolice în Ucraina. Se efectuează analiza actelor legislative și bază care reglementează sfera circulației băuturilor alcoolice produse legal pe teritoriul statului. Se propune împărțirea bazei de reglementare în trei grupe în funcție de conținutul și scopul lor: 1) producția; 2) cifra de afaceri și comerțul; 3) restricționarea consumului, prevenirea infracțiunilor și urmărirea penală a persoanelor care au comis acte periculoase din punct de vedere social. Este justificată oportunitatea modificării legislației pentru un mecanism eficient de funcționare și dezvoltare a pieței alcoolului din Ucraina.

Cuvinte cheie: piața alcoolului, produsele alcoolice, bunurile accizabile, cifra de afaceri, producția.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку держави все більшу увагу привертають відносини, що склалися з приводу виробництва та обігу алкогольної продукції. Відповідно до офіційної державної статистики, обсяг алкоголю на українському продовольчому ринку зазнає щорічних знижень, однак рівень його споживання не знижується, а інколи й зростає. Існування такої диспропорції пояснюється наявністю недосконалого й розгалуженого законодавства, яке координує політику в сфері виробництва, оподаткування та обігу алкогольних напоїв, а також зростанням тіньового ринку.

Актуальність теми зумовлена постійною зміною законодавства в сфері виробництва та обігу алкогольної продукції, ставок акцизного податку та юридичної відповідальності за вчинення відповідних правопорушень. У зв'язку з цим постає необхідність аналізу чинних нормативно-правових актів з цього питання.

Стан дослідження. Наукове та практичне дослідження проблеми стану правового регулювання виробництва та обігу алкоголю в Україні цікавило багатьох вітчизняних та зарубіж-

них вчених, таких як: П. Андрушко, В. Голик, В. Гончарук, Н. Гуторова, А. Дрига, Л. Деткова, О. Дудоров, М. Мельник, В. Сташис, В. Тацій, Р. Циганок та ін. Незважаючи на наявність значної кількості напрацювань у цій сфері, законодавство зазнає постійних змін, а тому потребує сучасного аналізу та узагальнення.

Метою та завданням статті є визначення та аналіз основних нормативно-правових актів, які регулюють діяльність виробництва, обігу та оподаткування алкогольних товарів. Отримані висновки будуть направлені на вдосконалення законодавства в цій сфері, а також на посилення юридичної відповідальності до осіб, які порушують встановлений законодавцем порядок здійснення господарської діяльності зазначеного сектору.

Виклад основного матеріалу. Умовно всі нормативно правові акти у цій сфері господарської діяльності можна поділити на ті, що регулюють: 1) виробництво; 2) обіг та торгівлю; 3) обмеження споживання, профілактику правопорушень та притягнення до відповідальності осіб, які вчинили суспіль-

но небезпечні діяння. Спеціальним нормативно-правовим актом, що регулює сферу виробництва, оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями, забезпечення їх високої якості та захисту здоров'я громадян, а також посилення боротьби з незаконним їх виробництвом та обігом, є Закон України «Про державне регулювання виробництва та обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» [1].

Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» від 19 грудня 1995 р. № 481/95-ВР в редакції від 01 січня 2018 р. надає визначення основним термінам та поняттям, які вживаються у цій сфері, визначає організацію виробництва спиртів, алкогольних та тютюнових виробів, регулює атестацію виробництва та якість продукції, а також визначає правові засади здійснення імпорту, експорту, оптової і роздрібною торгівлі вищезазначеними товарами тощо. Цей Закон встановлює основи державної політики щодо споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів, визначаючи відповідні обмеження щодо шкідливого впливу від їх споживання, серед яких є: 1) пропаганда здорового способу життя, вільного від споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів; 2) створення економічних та правових умов, що сприяють зменшенню споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів; 3) включення до загальноосвітніх програм та професійних освітніх програм усіх навчальних закладів України, незалежно від форми власності, положень про шкідливий вплив споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів на організм людини, а також про переваги здорового способу життя; 4) лікування алкогольної та тютюнової залежності; 5) протидія незаконному ввезенню та обігу алкогольних напоїв тощо.

Невід'ємною частиною законного механізму виготовлення підакцизних товарів є наявність у виробників відповідної ліцензії, що надає суб'єкту господарювання право на провадження визначеного ним виду господарської діяльності, отримання якого регулюється Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [2]. Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 7, виробництво і торгівля спиртом етиловим, коньячним і плодovým, алкогольними напоями та тютюновими виробами підлягає ліцензуванню і регулюється спеціальним Законом України «Про державне регулювання виробництва та обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів».

Положення Податкового кодексу України (далі – ПК України) [3] встановлюють порядок збору обов'язкових платежів, податків та зборів у рахунок державного та місцевих бюджетів. Згідно зі ст. 215.1 ПК України, спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої та пиво належать до підакцизних товарів, що передбачає встановлення цим нормативно-правовим актом відповідних ставок акцизного податку на вищезазначені товари. Це означає, що майбутній виробник алкогольної продукції потребує не тільки наявності відповідної ліцензії на виробництво та її реалізації, а й повинен сплатити акцизний податок, який є різновидом непрямих податків на споживання окремих видів товарів (продукції). Підтвердженням сплати цього податку є наявність на пляшці або упаковці марки акцизного податку, порядок виготовлення, зберігання, продажу якої регулюється постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів», затвердженою від 27 грудня 2010 р. № 1251 [4].

Сьогодні марки акцизного податку встановленого зразка виготовляються на замовлення Державної фіскальної служби України державним підприємством, що належить до сфери управління Мінекономрозвитку, підприємством-виробником Поліграфічний комбінат «Україна». Для цього щомісяця

ДФС звертається до підприємства-виробника зі зведеною заявкою-розрахунком, яка складається на підставі заявок-розрахунків покупців марок, та оплачує витрати на їх виготовлення. Марки акцизного податку для вироблених в Україні алкогольних напоїв відрізняються від марок для ввезення на митну територію України алкогольних напоїв дизайном та кольором. Постановою Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 296 «Деякі питання запровадження марок акцизного податку нового зразка для алкогольних напоїв та тютюнових виробів» було затверджено нові зразки марок акцизного податку для алкогольних напоїв вітчизняного та імпортного виробництва [5]. Для маркування алкогольних напоїв вітчизняного виробництва акцизні марки виготовляються в зеленій та червоній кольоровій гамі, а для маркування алкогольних напоїв імпортного виробництва – у фіолетовій та помаранчевій. Також розпорядженням КМУ від 06 липня 2016 р. № 497-р. було схвалено Концепцію створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка». Цим документом обґрунтована необхідність впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів), яка охопить всі стадії підакцизних товарів на митній території України від виробника або імпортера до моменту роздрібною реалізації підакцизних товарів. Значено, що впровадження автоматизованої системи надасть змогу отримати інструмент для реалізації державного контролю за рухом підакцизних товарів і вдосконалити механізм адміністрування сплати акцизного податку. Метою Концепції є також мінімізація впливу людського фактору на адміністрування акцизного податку, збільшення доходів бюджету від сплати акцизного податку, зменшення обсягів реалізації підакцизних товарів без сплати акцизного мита, унеможливить легалізацію незаконного виготовлених/імпортованих підакцизних товарів та, відповідно, забезпечить зменшення обсягів незаконного обігу підакцизних товарів. Концепцію передбачається реалізувати до кінця 2018 р. [6].

Головною нормативно-правовою базою, що регламентує реалізацію та обіг алкогольної продукції в Україні є: постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення виробників та покупців спирту та здійснення контролю за його обігом» від 29 серпня 2002 р. № 1266 [7], «Про впорядкування видачі суб'єктами підприємницької діяльності ліцензій на право оптової торгівлі спиртом етиловим і плодovým, алкогольними напоями та тютюновими виробами» від 31 березня 1999 р. № 500 [8], «Про затвердження Правил роздрібною торгівлі алкогольними напоями» від 30 липня 1996 р. № 854 [9], «Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування населення» від 15 червня 2006 р. № 833 [10]. Вищенаведені підзаконні нормативно-правові акти покликані врегулювати легальний обіг спирту та алкогольної продукції на території держави, а також запобігти розширенню «тіньового» ринку цих товарів.

Так, Порядок визначення виробників і покупців спирту та здійснення контролю за його обігом установлює процедуру, відповідно до якої встановлюються необхідні вимоги для офіційної закупки, перевезення та відвантаження виробленого спирту покупцям, зокрема наявність у останніх ліцензії на оптову торгівлю. Без ліцензії на оптову торгівлю проводиться відпуск спирту етилового закладам охорони здоров'я та підприємствам зооветеринарного постачання незалежно від форми власності, що здійснюють оптову торгівлю спиртом етиловим для медичних і ветеринарних цілей. Цим Порядком передбачено й механізм здійснення контролю за обігом спирту, який поширюється на суб'єктів підприємницької діяльності, постачальників, у т. ч. виробників, і тих, що провадять його закупівлю незалежно від форми власності.

Порядок отримання ліцензії на право оптової торгівлі спиртом етиловим і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами встановлюється Законом України «Про державне регулювання виробництва та обігу спирту етилового, коньячного та плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» та постановою Кабінету Міністрів України «Про впорядкування видачі суб'єктами підприємницької діяльності ліцензій на право оптової торгівлі спиртом етиловим і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами».

Роздрібна торгівля алкогольними напоями регулюється постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил роздрібною торгівлі алкогольними напоями» від 30 липня 1996 р. № 854. Цією постановою затверджені Правила, які визначають основні вимоги до роздрібною торгівлі горілкою і лікєро-горілочаними виробами, вином виноградним та плодово-ягідним, коньяком, шампанським, вином ігристим і спрямовані на забезпечення прав споживачів щодо належної якості товару і рівня торговельного обслуговування. Відповідно до цього нормативно-правового акту, роздрібною торгівлею алкогольними напоями визнається діяльність із продажу алкогольних напоїв безпосередньо громадянам та іншим кінцевим споживачам для їх особистого некомерційного використання незалежно від форми розрахунків, у т. ч. на розлив у ресторанах, кафе, барах, інших закладах ресторанного господарства. Ці правила поширюються на всіх суб'єктів господарювання на території України незалежно від форм власності, які зареєстровані в установленому порядку і мають ліцензію на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями, отриману згідно з вимогами законодавства.

Не останню роль в обігу алкогольної продукції на території України відіграють нормативно-правові приписи, встановлені постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів» від 15 червня 2006 р. № 833. Цією Постановою встановлено порядок і правила, що визначають загальні умови провадження торговельної діяльності суб'єктами оптової торгівлі, роздрібною торгівлі, закладами ресторанного господарства, основні вимоги до торговельної мережі, мережі закладів ресторанного господарства та торговельного обслуговування споживачів (покупців), які придбавають товари у підприємств, установ та організацій незалежно від організаційно-правової форми і форми власності, фізичних осіб – підприємців та іноземних юридичних осіб, що провадять підприємницьку діяльність на території України. Таким чином, він є загальним для усіх видів товарів, які реалізуються на внутрішньому ринку.

Станом на 01 січня 2018 р. контроль за виконанням усіх вищезазначених нормативно-правових актів покладений на Департамент податків і зборів Державної фіскальної служби України (далі – Департамент). Так, основними функціями та завданнями Департаменту є: 1) ліцензування діяльності суб'єктів господарювання з виробництва спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, з оптової торгівлі спиртом, оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями; 2) здійснення контролю за виробництвом та обігом спирту, пального, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та забезпечення міжгалузеві координати у цій сфері; 3) організація роботи, пов'язаної із замовленням марок акцизного податку, їх зберіганням, продажем, відбором зразків з метою проведення експертизи щодо автентичності; 4) контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, які провадять оптову або роздрібною торгівлю алкогольними напоями, вимог законодавства щодо мінімальних оптово-відпускних або роздрібних цін на такі напої тощо.

Міністерством доходів і зборів України (нині – Державна фіскальна служба) у 2014 р. започатковано проведення операції «Акциз-2014», яка покликана суттєво скоротити тіншового сегмента на ринку підакцизної продукції. Позитивні результати цієї діяльності надали можливість проведення

подібних операцій кожного року. Так, за 10 місяців 2017 р. Державною фіскальною службою в рамках проведення операції «Акциз-2017» було вилучено із незаконного обігу підакцизних товарів на 1,6 млрд грн, що на 983 млн гривень більше за минулорічні показники. Виявлена та зупинена діяльність 104 незаконних виробництв підакцизних товарів. За вказаний період було вилучено 3 млн літрів спирту та понад 12,8 млн літрів алкогольних напоїв. Крім того, протягом 2017 р. було відкрито 243 кримінальні провадження за ст. 204 КК України. За даними служби, внаслідок проведених заходів до бюджету надійшло близько 701,3 млн грн акцизного податку, що майже в три рази перевищує показник 2016 р. [11].

У разі виявлення порушень у дотриманні вимог законодавства щодо виготовлення, зберігання та реалізації алкогольної продукції правопорушники притягаються до **адміністративної та кримінальної відповідальності**. Так, відповідно до ст. 156 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), «порушення правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробами карається накладенням штрафу від п'ятдесяти до двохсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією предметів торгівлі та виручки, одержаної від продажу предметів торгівлі». Порушення встановленого порядку промислової переробки, зберігання, транспортування або знищення конфіскованих спирту етилового, коньячного та плодового, алкогольних напоїв чи тютюнових виробів також тягне за собою адміністративну відповідальність, передбачену ст. 156-2 КУпАП.

За вчинення злочинів у сфері обігу алкогольних напоїв передбачається і кримінальна відповідальність. Склади злочинів із відповідними санкціями відображені у таких статтях Кримінального кодексу України (далі – КК України): 1) ст. 204 КК України (незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів); 2) ст. 199 КК України (виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збуту підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів); 3) ст. 205 КК України (фіктивне підприємництво); 4) ст. 229 КК України (незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару) та ін.

Особливої уваги потребує проблема зростання рівня алкоголізму серед населення України, особливо молоді. Для вирішення цього питання недостатнім є встановлення загальних вимог до обігу та споживання спиртних напоїв. Необхідним є запровадження комплексної програми у сфері профілактики та протидії пияцтву й поширеності цього явища на території всієї держави та адміністративно-територіальних одиницях. Сьогодні Закон України «Про державне регулювання виробництва і обороту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв і тютюнових виробів» встановлює загальнодержавні обмеження щодо споживання та продажу пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв, вин столових та тютюнових виробів (ст. 15-2 та 15-3 Закону). Влада на місцях не може обмежувати торгівлю пивом і алкогольними напоями, окрім святкових днів та масових заходів. У зв'язку з цим у сферу відання органів місцевого самоврядування віднесено тільки право встановлювати режим роботи суб'єктів господарювання (п.п. 4 п. «б» ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні») у звичайні дні. На нашу думку, необхідно на державному рівні закріпити такі обмеження, оскільки відповідні регуляторні акти на рівні органів місцевого самоврядування не матимуть юридичної сили найвищого рівня, що призводитиме до їх скасування судовими органами на підставі неправильного застосування норм матеріального права [12].

Вагомого значення для посилення боротьби з вживанням та обігом алкогольної продукції мало прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження споживання і продажу пива та слабоалкогольних напоїв» від 21 січня 2010 р. № 1824-17. Цим Законом було внесено зміни до низки законів щодо підвищення вимог до можливості споживання і реалізації пива та слабоалкогольних напоїв на території України, серед яких: Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», КУпАП, Закон України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» [13] та ін.

Незважаючи на доволі велику кількість нормативно-правових актів, що регулюють виробництво та обіг алкогольної продукції, фахівці та практики все ж зазначають про їх неефективність. Так, Ю. Лучечко, директор ДП «Укрспирт», у своїй доповіді зауважив, що в Україні повністю відсутня нормативна база для успішного функціонування і розвитку спиртової галузі. Основною перешкодою, на його думку, є акцизний збір, уніфікований акцизний податок, скасування якого сьогодні в усьому світі. Він зазначає, що потрібна диверсифікація ставок акцизного податку, тобто акциз на спиртовмісні речовини, повинен бути обнулений, щоб суміжні сектори економіки, які використовують спиртовмісну речовину, мали її за нульовою ставкою акцизу [14]. Слід зазначити, що такої думки дотримуються багато науковців та підприємців. Це питання потребує глибокого аналізу та розробки правової бази й дієвого механізму, оскільки виключення спирту з підакцизних товарів може створити колізії у виготовленні та реалізації всіх інших спиртовмісних речовин (за виключенням технічного спирту), до яких належить і алкогольна продукція.

Необхідно зазначити, що станом на 01 січня 2018 р. ставки акцизного податку на алкогольну продукцію зазнали деяких змін. Так, відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 р.» від 07 грудня 2017 р. № 2245-VIII, внесені зміни щодо алкогольних напоїв, а саме проведено планове вирівнювання пільгової ставки на коньяк до ставки на інші спиртові дистилати (загальне збільшення на 12%). Варто наголосити, що в умовах перехідної економіки сучасної України широко розповсюджене використання непрямих податків, зокрема акцизного, оскільки в країні, на жаль, не налагоджена достатня та стабільна база прямого оподаткування. Це може бути пов'язано зі слабким розвитком виробничої діяльності, високим рівнем безробіття та низькими доходами населення тощо.

Висновок. Таким чином, сучасний стан нормативно-правової бази, що регулює виробництво й обіг алкогольної продукції на ринку, незважаючи на численність актів, потребує докорінного перегляду і реформування задля забезпечення ефективного контролю над усім технологічним процесом від виробництва до реалізації кінцевому споживачу та дотримання прав споживачів на якісну і нешкідливу для життя і здоров'я продукцію.

Список використаної літератури:

1. Про державне регулювання виробництва та обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів: Закон України від 19 грудня 1995 р. № 481/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 46. Ст. 345.
2. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII. Офіційний вісник України. 2015. № 25. С. 35. Ст. 722.
3. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. Офіційний вісник України. 2010. № 92. Т. 1. С. 9. Ст. 3248.

4. Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1251. Офіційний вісник України. 2011. № 1. С. 142. Ст. 35.

5. Деякі питання запровадження марок акцизного податку нового зразка для алкогольних напоїв та тютюнових виробів: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 296. Офіційний вісник України. 2015. № 40. С. 152. Ст. 1215.

6. Про схвалення Концепції створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка»: затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06 липня 2016 р. № 497-р. Офіційний вісник України. 2016. № 58. С. 14. Ст. 2005.

7. Про затвердження Порядку визначення виробників і покупців спирту та здійснення контролю за його обігом: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 р. № 1266. Офіційний вісник України. 2002. № 36. С. 14. Ст. 1684.

8. Про впорядкування видачі суб'єктами підприємницької діяльності ліцензій на право оптової торгівлі спиртом етиловим і плодovým, алкогольними напоями та тютюновими виробами: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 1999 р. № 500. Офіційний вісник України. 1999. № 14. С. 24. Ст. 554.

9. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 1996 р. № 854. Урядовий кур'єр. 14 вересня 1996 р.

10. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування населення: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 р. № 833. Офіційний вісник України. 2006. № 25. С. 53. Ст. 1818.

11. ГФС изъяла из незаконного оборота подакцизных товаров на 1,6 млрд гривен. URL: <http://www.rbc.ua/rus/news/aktsis-2017-nezakonnogo-oborota-izyato-podaktsiznyh-1508337276.html>.

12. Постанова Верховного суду України (справа № 21-2968a16, 08 листопада 2017 р.): органам місцевого самоврядування не надані повноваження запроваджувати заборону (обмеження) реалізації алкогольних напоїв у певний період часу. URL: [http://protokol.com.ua/ua/vsu_organam_mistseвого_samovryaduvannya_ne_nadani_povnovagennya_zaprovadguvat_i_zaboronu_\(obmegennya\)_realizatsii_alkogolnih_napoiv_u_revnyi_period_chasu_\(sprava_21_2968a16_08_11_17\)_1/](http://protokol.com.ua/ua/vsu_organam_mistseвого_samovryaduvannya_ne_nadani_povnovagennya_zaprovadguvat_i_zaboronu_(obmegennya)_realizatsii_alkogolnih_napoiv_u_revnyi_period_chasu_(sprava_21_2968a16_08_11_17)_1/).

13. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: Закон України від 22 вересня 2005 р. № 2899-IV. Офіційний вісник України. 2005. № 42. С. 51. Ст. 2642.

14. Лучечко Ю.В. Україні повністю відсутня нормативна база для успішного функціонування і розвитку спиртової галузі. URL: <http://agravery.com/uk/posts/show/v-ukraini-vidsutna-normativna-baza-dla-rozvitku-spirovvoi-galuzi>.

ДОВІДКА ПРО АВТОРА

Шейко Костянтин Володимирович – здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Sheiko Kostiantyn Volodymyrovych – Applicant at the Department of Criminology and Penitentiary Law of Yaroslav Mudryi National Law University

Sunspring0805@gmail.com